

Kaj imata skupnega stolna cerkev in Plečnikov stadion?

Ljubljana, 2. april 2025 – Na Slovenskem imajo loterijske igre dolgo, pestro in družbeno pomembno zgodovino, saj jih prirejamo že vsaj 300 let. Vse od gradnje ljubljanske stolnice leta 1701 lahko namreč beležimo široko zgodovino organiziranja loterijskih iger z namenom zbiranja sredstev za uresničitev družbeno pomembnih projektov. Izjemna pričevanja o igranju za dober namen zdaj predstavlja tudi posebna razstava, ki bo odprta vse do konca aprila 2025.

Razstava 300 LET IGRAMO ZA DOBER NAMEN, ki bo na ogled na Krakovskem nasipu v Ljubljani, združuje edinstveno in vizualno bogato gradivo, ki niza presenetljiva dejstva in zanimivosti iz loterijske dediščine naših krajev. Ob čustveni, nostalgичni komponenti nakazuje na družbeno tradicijo loterijskih iger, ki so ključni vir sredstev za invalidske, humanitarne in športne organizacije, hkrati pa skrbijo za razvoj lokalnih skupnosti in krepitev državnega proračuna.

Zgodovina loterijskih iger sega vsaj 2.000 let v preteklost – v čas kitajske dinastije Han, ko so po mnenju raziskovalcev prvič zaigrali praloterijo. Uporaba loterijskih iger je dokumentirana tudi v Stari zavezi, več rimskih cesarjev jih je prirejalo za zabavo, nekateri (denimo Avgust in Neron) pa so jih izkoristili tudi za obnovo cest in vodovodov.

Za pomembno prelomnico v zgodovini loterijskih iger velja organizacija loterijskih iger v belgijskem mestu Brugges, kjer so leta 1441 priredili prvo javno žrebanje z namenom saniranja izčrpane mestne blagajne. Ta model nabiranja denarja v korist družbe se je kmalu razširil – tako lahko med viri zasledimo podatke o tem, da je izkupiček loterije financiral gradnjo mostu Rialto v Benetkah, obnovo in gradnjo cerkva v Parizu, londonski vodovod in vzpostavitev prve kolonije v današnjih ZDA.

Loterijska sredstva so odigrala pomembno vlogo tudi na naših tleh. Sooblikovala so kulturno življenje naše družbe, bodisi na umetniškem, športnem ali socialnem področju. Tako so v preteklosti z njihovo pomočjo zgradili otroško zavetišče v Ljubljani (1838), prispevali k obnovi po velikem ljubljanskem potresu (1898), zgradili novo ljudsko šolo v Vidmu na Štajerskem (1902), »dom ubogih« v Mariboru (1926), Društveni dom v Trbovljah (1925) in ne nazadnje leta 1928 tudi bežigraski stadion (takrat Orlovski stadion) – glavni dobitnik je bila stanovanjska vila po načrtih arhitekta Plečnika, ki še danes stoji v neposredni bližini.

Njihova družbeno pomembna nota pa se odraža tudi v današnjem času. V letu 2024 je 1,2 milijona sodelujočih odraslih prebivalcev Slovenije z loterijskimi sredstvi tako podprlo 81 humanitarnih in 32 invalidskih organizacij ter 553 različnih športnih projektov.

Razstava temelji na gradivu, ki ga je Loterija Slovenije zbrala v sodelovanju s slovenskimi muzeji in arhivi – odprta bo do 30. aprila 2025 na Krakovskem nasipu v Ljubljani.

S sodelovanjem v loterijskih igrah pomagata podpirati več kot 500 invalidskih, humanitarnih ter športnih organizacij in projektov letno. HVALA.

Sreča za vse